

Broj 9, juli 2008.

Dobrodošli,

U cilju što bolje informisanosti šire javnosti o uvođenju digitalne televizije, DTT Forum Bosne i Hercegovine je preduzeo niz aktivnosti kako bi građani Bosne i Hercegovine na vrijeme dobili informacije o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje. Uz Bilten koji izlazi jednom mjesečno i koji informiše o radu DTT Foruma, objavljuje kratke vijesti vezane za digitalno emitovanje u Evropi i svijetu, kao i druge korisne informacije, uskoro će početi sa radom i web stranica (www.dtt.ba) koja je posvećena prelasku sa analognog na digitalno emitovanje u Bosni i Hercegovini i na kojoj će građani BiH dobiti korisne informacije u formi pitanja i

odgovora a koja se odnose na uvođenje digitalne televizije u BiH. Također u dogovoru sa RTV stanicama, organizovane su televizijske emisije i intervjui u kojima se razgovaralo o procesu uvođenja digitalne televizije u Bosni i Hercegovini. U izjavama za medije, dati su odgovori na pitanja sa kojima će se susretati građani Bosne i Hercegovine prilikom prelaska na digitalno emitovanje, o koristima koje će uvođenje digitalne televizije donijeti potrošaču - pojedincu, ali i o globalnom interesu za Bosnu i Hercegovinu koja uspješno prati ubrzani razvoj tehnologije i tržišta u Evropi i svijetu.

Aktivnosti u junu

Radne grupe DTT Foruma u toku mjeseca juna radile su na pripremi materijala koji će biti objedinjen u jedinstvenu strategiju prelaska na digitalno emitovanje i «...koja će afirmisati saradnju između operatora, međusobno dopunjavanje platformi, kompatibilnost dekodera, pristup širokom spektru sadržaja, kao i brz prelazak na digitalno emitovanje.»(...) (Sl.gl. 18/07 od 13.03.2007)

Radna grupa za regulativu

U nacrtu pravnog okvira radne grupe za regulativu koji će biti uključen u Strategiju rečeno je da što se tiče oblasti regulisanja DTV „dobra praksa“ zemalja EU kao i zemalja iz okruženja prvenstveno se odnosi na tehnički, sadržajni i ekonomski aspect, a ne pravni aspect u užem smislu te riječi.

Polazne osnove - regulatorni aspekti

U istovremeni prenos i emitovanje (simulcast) i analognih i digitalnih radio-difuznih signala je veliko finansijsko opterećenje za radio-difuziju uopšte. Iz tog razloga se preporučuje ubrzan prelaz i od

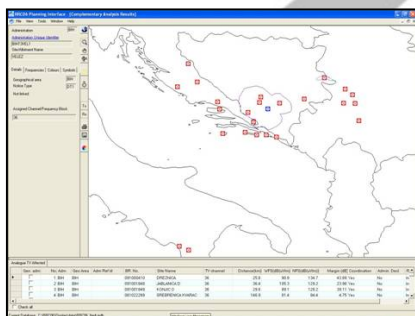

država koje uvode digitalnu radio-difuziju na svojim prostorima se očekuje usvajanje odgovarajuće zakonske regulative kao i usvajanje povoljnih ekonomskih i tehničkih uslova. Posebna pažnja se usmjerava na lokalne i regionalne radio-difuzne sisteme. Također je neophodno na pravilan način procijeniti dužinu trajanja izdatih dozvola operatorima digitalnih distribucionih sistema imajući u vidu da će operatorima biti neophodno više godina da povrate uložena sredstava u proces prelaska na digitalne sisteme. Iz tog razloga se preporučuje povećanje dužine trajanja dozvola koje će se izdati operatorima digitalnih radio-difuznih mreža u odnosu na uobičajeno trajanje propisano dosadašnjom regulativom.

U tom smislu, zakonskim ili podzakonskim okvirom treba jasno definisati prava i obaveze sa kojima će se suočiti različiti akteri u ovom procesu. Pri tome posebno treba voditi računa na obim i strukturu potreba sljedećih korisnika: socijalno ugrožene grupacije stanovništva, osobe sa invaliditetom i osobe sa specijalnim potrebama, institucije u oblasti zdravstva i obrazovanja, institucije u oblasti sporta i kulture.

Radna grupa za tehniku

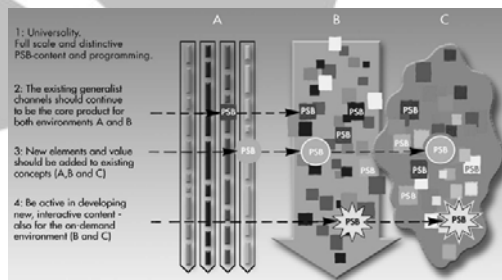
Imajući u vidu činjenicu da je planirano da digitalna zemaljska televizija u potpunosti zamijeni analognu u VHF i UHF opsezima koje trenutno koristi, sa aspekta raspoloživosti frekventnog spektra ovaj prelazak se može posmatrati u tri faze:

1. Uvođenje digitalne zemaljske televizije, planiranje posebnih frekventnih resursa koji će omogućiti paralelan rad postojećih analognih i novih digitalnih predajnika
2. Nastavak digitalizacije, koja podrazumijeva gašenje jednog dijela frekvencija koje koristi analogna televizija i nastavak procesa digitalizacije
3. Potpuno gašenje analogne televizije (ASO) i potpuno digitalno emitovanje.

Radna grupa za sadržaj

Radna grupa za sadržaj je napravila dokumentat koji se fokusira na specifičnosti u kome se nalazi sistem javnog radio televizijskog emitiranja u BiH. Donošenjem zakona o javnom sistemu emitiranja, sistem treba da se organizaciono oblikuje na novi način. U dokumentu je rečeno da ta nova organizaciona struktura, prvenstveno se misli na Korporaciju kao davaoca usluga, odgovara budućim strateškim kretanjima na organizacionom nivou.

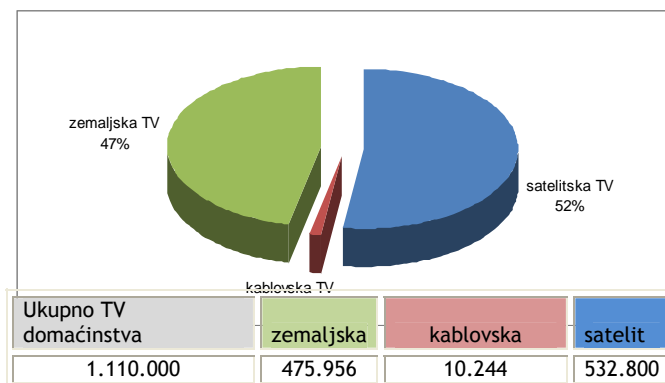

Formiranje nove organizacione strukture, značice i put ka planskoj konsolidaciji tehnološke infrastrukture sistema. Takav sistem treba da promijeni postojeće prakse i radne tokove, da bi otvorio put ka digitalnoj tranziciji sistema. Ukupni finansijski kapacitet sistema vjerovatno ne dozvoljava potpunu digitalizaciju sistema u periodu od 5 godina. Međutim, u tom periodu se mogu izvesti promjene koje će značajno povećati njegovu efikasnost koristeći nove tehnologije i nove načine rada.

Glavni proizvod javnih emitera je bio i biće: programski sadržaj. Javni emiteri se uvijek moraju fokusirati na proizvodnju visoko kvalitetnog sadržaja sa što je moguće manjim troškovima. Balans resursa kompanije uvijek mora biti orijentisan ovom cilju.

Radna grupa za društveno-ekonomske aspekte

Prema procjeni Agencije za statistiku BiH ima oko 1.100.000 domaćinstava od čega 94,9% ima televizijski prijemnik (Agencija za statistiku BiH, 2004). Iako je evidentan trend rasta broja domaćinstava koji signal primaju i putem alternativnih platformi, putem satelita i kablovskih sistema, zemaljska televizija ostaje jedini način primanja signala za oko pola od ukupnog broja domaćinstava, i osnovni izvor prijema televizijskih programa, a naročito onih koji su lokalnog karaktera.

Udio različitih platformi u prijemu TV programa

Radna grupa za promociju

Radna grupa za promociju predlaže dvije dvomjesečne faze intenziviranih PR aktivnosti. Period između decembra 2008 - septembra 2012 će se iskoristiti za edukaciju građanstva putem sponzoriranih tv i radio emisija, zajedničkih aktivnosti javnog zagovaranja sa partnerima kampanje, te ad hoc događaja.

Promocija digitalne televizije na vozu u Švedskoj

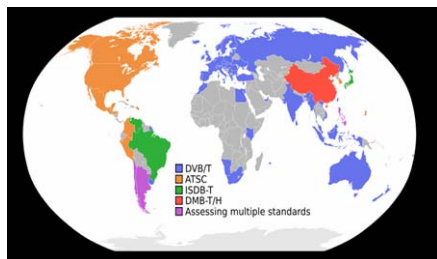
Cilj prve faze kampanje je upoznati građane s konceptom digitalnog emitovanja. Predstaviti pojam, prednosti koje pruža korisnicima, upoznati ih sa detaljima (eventualnih) državnih subvencija, pojasniti kakve zahtjeve ova obaveza Bosne i Hercegovine, koja nema alternativu, stavlja pred njih.

Druga faza kampanje bi trebala pružiti odgovore na pitanja/probleme koji budu proizašli iz analize druge faze istraživanja javnog mnijenja (januar-februar 2010), koja će istražiti iskustva građana tokom prva dva mjeseca pilot DTT emitovanja, te informisati i pripremiti građanstvo na početak simulcasta.

DTT Vijesti

Velika Britanija

Parlamentarna komisija javnih službi je objavila izvještaj u kojem kritikuje vladu što je dopustila prodaju analognih tv setova.

Edward Leigh, predsjedavajući parlamentarne komisije je izjavio da mnogi gledaoci nisu razumjeli smisao prelaska na digitalno emitovanje, jer još uvijek kupuju analogne televizije, nesvejsni činjenice da su ti isti tv setovi već zastarjeli.

Pola od svih novih TV setova prodanih u prvih sedam mjeseci prošle 2007. godine su bili analogni, dok je u aprilu ove godine od prodanih 530 000 tv setova približno bilo samo 105 400 analognih.

Izvor: [Rapid TV News](http://www.digitag.org/) <http://www.digitag.org/>

Španija-Impulsa TDT donira 1000 set-top boxova

Impulsa TDT, DTT promotivna organizacija, distribuirati će 1000 set-top boxova domaćinstvima sa niskim primanjima u reigiji Soria.

Set top boxovi će biti distribuirani preko humanitarnih organizacija kao što su Caritas i Crveni krst. Soria i okolna mjesta sudjeluju u pilot projektu prelaska na digitalno emitovanje. Isključenje analognog emitovanja će se desiti 23. jula.

Ukupno 18 550 domaćinstava će učestvovati u isključenju analognog emitovanja.

Izvor: [El Mundo](http://www.digitag.org/) <http://www.digitag.org/>

Hrvatska

Hrvatska će u sljedeće dvije godine u potpunosti ukinuti analogni signal za prijem televizijske slike pa će vlasnici televizora koji primaju samo analognu sliku morati ili kupiti nove, digitalne televizore ili receivere za transformaciju digitalnog signala u analogni, piše Novi list.

Prema procjenama, samo 10 posto kućanstava ima televizore za prijem digitalne slike, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dijelit će vaučere kojima će se moći kupovati potrebni receiveri. S obzirom na to da receiveri koštaju različito, a cijena im varira od 350 pa do čak 2000 kuna, državna pomoć pretplatnicima HRT-a u vaučerima od 200 kuna neće pokriti troškove prelaska na digitalni signal.

Izvor: Business.hr

<http://business.hr/Default2.aspx?ArticleID=7b51cc1c-8627-44a9-8e6a-0e603096d8e5&readcomment=1&open=sec>

Rječnik digitalnih pojmova

Back channel - Povratni kanal

Predstavlja kanal malog frekvencijskog opsega ili kapaciteta koji služi za komunikaciju između korisnika i centralne mreže. Korisnik prima televizijski signal, a istovremeno je spojen preko drugog komunikacijskog kanala dial-up modemom ili telefonskom linijom na centralnu mrežu.

Mogućnost povratnog kanala je omogućena kroz interaktivne servise koji dopuštaju korisniku da primi podatke i pošalje nazad odgovor, npr. da naruči servise ili pošalje komentare. Služi za komunikaciju između korisnika i davatelja određene usluge. Npr. korisnik prima i gleda televizijski signal, a u isto vrijeme je spojen preko drugog komunikacijskog kanala modemom na Internet. Na taj način korisnik može komunicirati sa davateljem usluga, slati mu primjedbe i slično.

LCD TV (Tečni kristalni ekran)

LCD je televizija sa ravnim ekranom opsega od 15 do 65 inča. koja koristi "tečni kristalni ekran". Ova tehnologija se ranije koristila u mobitelima, kompjuterskim ekranima, itd. LCD kristali nemaju vlastiti izvor svjetla, potreban je vanjski izvor svjetlosti npr. fluorescentna sijalica koja preko LCD monitora prenosi svjetlost formirajući sliku. LCD ekran ne sadrži fosfor koji svijetli, tanji je i zahtijeva manje energije za razliku od plasma tv ili tradicionalnih TV aparata,. Također, LCD tehnologija isključuje radijaciju koju TV ekrani zrače.

Plasma TV

Tehnologija plazma televizije bazira se na svjetlosti fluroscentne sijalice. Sam se ekran sastoji od ćelija. Unutar svake ćelije, dva staklena panela su razdvojena uskim prostorom u koji je ubrizgan neon-xenon gas i koji je zatvoren u plazma formu tokom procesa proizvodnje.

Gas se puni električki u specifičnim intervalima kad je plazma tv u procesu korištenja.

Potom napunjeni gas izbacuje crveni, zeleni i plavi fosfor, koji kreira sliku. Svaka grupa, crvenog, zelenog i plavog fosfora se zove pixel (element slike).

Iako plazma tv tehnologija eliminiše potrebu za glomaznom tradicionalnom televizijom, ona još uvijek koristi sagorijevanje fosfora kako bi stvorila sliku, i samim tim pati od nekih mana tradicionalne televizije

Prednosti plazme TV u odnosu na LCD

1. Mogućnost većeg ekrana
2. Bolji omjer kontrasta
3. Bolja preciznost i zasićenost boja
4. Bolji usporeni snimak

Nedostaci LCD tv u odnosu na plazma tv

1. Niži omjer kontrasta
2. Slabiji usporeni snimak
3. Rijetko su ekrani veći od 42 inča
4. Iako LCD ekrani nemaju sjene od statičkih slika, postoji mogućnost da pojedini pixeli na LCD tv mogu pregorjeti, izazivajući male, vidljive crne ili bijele tačkice na ekranu. Takvi pixeli ne mogu biti popravljeni niti zamjenjeni, potrebno je zamijeniti čitav ekran.

Prednosti LCD tv u odnosu na plazmu tv

1. Nema sjena (duhova) uzrokovanih statičkom slikom
2. Bolje hlađenje
3. Povećanje jačine osvjetljenja slike u odnosu na plazma tv
4. Duži životni vijek ekrana
5. Manja težina za razliku od plazma tv

Nedostaci plazma tv u odnosu na LCD

1. Plasma TV je osjetljivija na burn-in of static images
2. Plazma tv isijava više toplote nego LCD, s obzirom na potrebu osvjetljavanja fosfora kako bi se kreirala slika
3. Ne funkcioniše tako dobro na visokim nadmorskim visinama
4. Kraći životni vijek ekrana

Simulcast - simultaneous broadcast (istovremeno emitovanje)

Emitovanje programa preko više medija ili emitovanje istog programa na dva različita kanala ili frekvencije.

Planirane aktivnosti

Juli - Sastanci radnih grupa - izrada nacrtu Strategije

Sekretarijat DTT Foruma izdaje Bilten jednom mjesečno za potrebe informisanja zainteresovanih strana. Svi podaci objavljeni u Biltenu su isključivo informativnog karaktera, te DTT Forum ne snosi nikakvu odgovornost za eventualne posljedice nastale njihovom upotrebom.
SEKRETARIJAT DTT FORUM BiH - Emir Vajzovic, sekretar DTT Foruma BiH - Indira Vaskovic asistent Sekretarijata DTT Foruma BiH